

PSYCHOLOGIA I JĘZYK MIŁOŚCI

Romeo i Julia Williama Szekspira

TYTUŁ TRAGEDII

- To imiona głównych bohaterów, dziewczyny i chłopaka, którzy wbrew rodowej nienawiści pokochali się i postanowili walczyć o swoją miłość.
- Na skutek nieszczęśliwego zbiegu okoliczności, a przede wszystkim z powodu zaciętości przedstawicieli rodów Kapuletich i Montekich, oboje ponieśli śmierć.
- Są najśłynniejszą parą literackich kochanków. Ich historia tak poruszyła serca odbiorców, że mieszkańcy Werony do dziś wierzą, że Romeo i Julia naprawdę tam mieszkali; jednym z zabytków miasta jest ich grób oraz pomnik.

MIEJSCE I CZAS AKCJI

Miejszem akcji są Włochy, głównie Werona (tylko scena I aktu V przenosi nas do Mantui, gdzie uciekł Romeo), wydarzenia nie ograniczają się jednak do jednego miejsca.

Akcja obejmuje wiele miejsc miasta – ulice i place, dom i ogród Kapuletów, celę ojca Laurentego, a w ostatnim akcie cmentarz i grobowiec

Czas trwania akcji jest wyznaczony bardzo dokładnie, obejmuje pięć dni i nocy. Możemy także jednoznacznie określić pory doby, nawet co do godziny. Wzmaga to napięcie dramatu – oglądającemu czy czytającemu wydaje się, że nie dni, ale już godziny czy nawet minuty decydują o losach bohaterów.

Możemy dokładnie określić czas utworu:

- Niedziela: od sceny 1 aktu I do sceny 2 aktu II
- Poniedziałek: od sceny 3 aktu II do sceny 4 aktu III
- Wtorek: od sceny 5 aktu III do sceny 3 aktu IV
- Środa: sceny 4 i 5 aktu IV
- Czwartek: sceny od 1 do 3 aktu V
- Piątek: scena 3 aktu V

PRZEBIEG AKCJI – WYKONAJ ĆWICZENIE

<https://view.genial.ly/5eac292847bad90d6e95e387/learning-experience-challenges-przebieg-akcji>

PRZEBIEG AKCJI

1. **Romeo na balu u Capulettich**
2. **Romeo i Julia wyznają sobie miłość**
3. **Ślub Romea i Julii**
4. **Tybalt zabija Merkucja**
5. **Romeo zabija Tybalta**
6. **Romeo wygnany z Werony**
7. **Noc zakochanej pary w pokoju Julii**
8. **Romeo ucieka do Mantui**
9. **Julia odmawia wyjścia za Parysa**
10. **Julia przedstawia ojcu Laurentemu swój plan**
11. **Ojciec Laurenty daje Julii zioła**
12. **Ojciec Laurenty wysyła list do Mantui**
13. **Julia godzi się na ślub z Parysem**
14. **Julia wypija zioła nasenne**
15. **Romeo wraca z Mantui**
16. **Romeo zabija Parysa**
17. **Romeo umiera**
18. **Julia przebija się sztyłem**
19. **Umiera matka Romea**
20. **Rody Romea i Julii godzą się**

1. Przeanalizuj wypowiedź Romea skarżącego się na męki nieodwzajemnionej miłości do Rozaliny. Na podstawie tekstu sformułuj co najmniej trzy cechy miłości i do każdej wypisz odpowiednie cytaty.

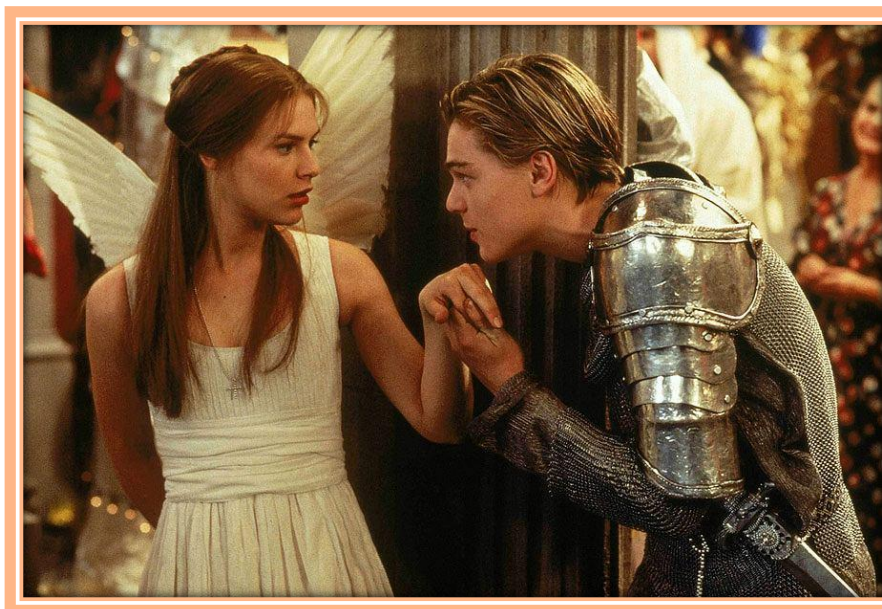
ROMEO

Niestety! Czemuż, z zastoną na skroni,
Miłość na oślep zawsze cel swój goni!
Gdzież dziś jeść będziem? Ach! Był tu podobno
Jakiś spór? Nie mów mi o nim, wiem wszystko.
„W grze tu nienawiść wielka, lecz i miłość.
O! wy sprzeczności niepojęte dziwa:

Szorstka miłości! nienawiści tkliwa!
Coś narodzone z niczego! Pieszczoto
Odpychająca! Poważna pustoto!
Szpetny chaosie wdzięków! Ciężki puchu!
Jasna mgło! Zimny żarze! Martwy ruchu!
Śnie bez snu! Taką to w sobie zawilość,
Taką niełączność łączy moja miłość.

- jest ślepa, człowiek nie może przewidzieć, kiedy i w kim się zakocha – *Czemuz, z zastoną na skroni, / Miłość na oślepe zawsze cel swój goni!*
- towarzyszy jej nienawiść, która jest rewersem miłości – *W grze tu nienawiść wielka, lecz i miłość. / O! wy sprzeczności niepojęte dziwa*
- budzi sprzeczne emocje i uczucia – *Szorstka miłości! nienawiści tkliwa!*
- rodzi się sama, bez wstępów czy uprzednich przygotowań – *Coś narodzone z niczego!*
- czyni z zakochanego istotę rozdartą, bliską szaleństwa, niezdolną do racjonalnego myślenia i rozeznania się w swoich uczuciach – *Taką to w sobie zawitość, / Taką nietęczość łączy moja miłość.*

2. Przeanalizuj dialog Romea i Benwolia dotyczący męki nieodwzajemnionej miłości bohatera do Rozaliny. Na podstawie tekstu sformułuj co najmniej trzy cechy miłości i do każdej wypisz odpowiednie cytaty.

ROMEO

Czy się nie śmiejesz?

BENWOLIO

Nie, płakałbym raczej.

ROMEO

Nad czym, poczciwa duszo?

BENWOLIO

Nad uciskiem,

Poczciwej duszy twojej.

ROMEO

A więc strzała

Miłości nawet przez odbitkę działa?

Dość mi już ciężył mój smutek, ty jego

Brzemie powiększasz przewyżką twojego;

Współczucie twoje nad moim cierpieniem

Nie ulgą, ale nowym jest kamieniem

Dla mego serca. Miłość, przyjacielu,

To dym, co z parą westchnień się unosi;

To żar, co w oku szczęśliwego płonie;

Morze łez, w którym nieszczęśliwy tonie.

Czymże jest więcej? Istnym amalgamem,

Żółcią trawiącą i zbawczym balsamem.

- człowiek nie wybiera obiektu miłości, uczucie spada na niego – *A więc strzała / Miłości nawet przez odbitkę działa? (odwołanie do Amora)*
- jest źródłem smutku – *Dość mi już ciężył mój smutek; Morze też, w którym nieszczęśliwy tonie*
- jest też źródłem szczęścia i namiętności – *To żar, co w oku szczęśliwego płonie*
- nie da się jej jednoznacznie zdefiniować, jest pełna sprzeczności – *Istnym amalgamem, / Żółcią trawiącą i zbawczym balsamem*

3. Przeanalizuj wyznanie miłości Julii do Romea. Na podstawie tekstu sformułuj co najmniej trzy cechy miłości i do każdej wypisz odpowiednie cytaty.

JULIA

Moja miłość równie jest głęboka
Jak morze, równie jak ono bez końca;
Im więcej ci jej udzielam, tym więcej
Czuję jej w sercu. [...]
Jeszcze słów parę, a potem dobranoc,
Drogi Romeo! jeśli twoja skłonność

Jest prawą, twoim zamiarem małżeństwo:

To mię uwiadom jutro przez osobę,
Którą do ciebie przyślę, gdzie i kiedy
Zechcesz dopełnić obrzędu; a wtedy
Całą mą przyszłość u nóg twoich złożę
I w świat za tobą pójdę w imię boże.

- wyznawanie miłości zwiększa siłę uczucia – *Im więcej ci jej udzielam, tym więcej / Czuję jej w sercu*
- powinna prowadzić do małżeństwa – *jeśli twoja skłonność / Jest prawdą, twoim zamiarem małżeństwo*
- zakochana osoba rezygnuje z siebie, oddaje się kochanej osobie – *Całą mą przyszłość u nóg twoich złożę*
- zakłada absolutne zaufanie – *I w świat za tobą pójde*

4. Przeanalizuj dialog kochanków. Na podstawie tekstu sformułuj co najmniej trzy cechy miłości i do każdej wypisz odpowiednie cytaty.

JULIA

Jak żeś tu przyszedł, powiedz, i dlaczego? [...]

ROMEO

Na skrzydłach miłości

Lekko, bezpiecznie mur ten przesadziłem,

Bo miłość nie zna żadnych tam i granic;

KARTA PRACY

A co potrafi, na to się i waży;

Krewni więc twoi nie trwożą mię wcale. [...]

Ciemny płaszcz nocy skryje mię przed nimi.

Lecz niech mię znajdą, jeśli ty mię kochasz.

Lepszy kres życia skutkiem ich niechęci

Niż przedłużony zgon w braku twych uczuć.

- uskrzydla człowieka, inspiruje go do działania – *Na skrzydłach miłości / Lekko, bezpiecznie mur ten przesadziłem*
- zakochany pokona wszelkie trudności, by być z ukochaną – *Bo miłość nie zna żadnych tam i granic*
- zakochany jest gotów na wszystko w imię miłości – *Lecz niech mię znajdą, jeśli ty mię kochasz. / Lepszy kres życia skutkiem ich niechęci*
- brak odwzajemnienia to śmierć za życia – *Lepszy kres życia [...] Niż przedłużony zgon w braku twych uczuć*

5. Przeanalizuj dialog kochanków. Na podstawie tekstu sformułuj co najmniej trzy cechy miłości i do każdej wypisz odpowiednie cytaty.

ROMEO

O! Julio, jeśli miara twojej radości

Równa się mojej, a dar jej skreślenia

Większy od mego: to osłódź twym tchnieniem

Powietrze i niech muzyka ust twoich

Objawi obraz szczęścia, jakie spływa

Na nas oboje w tym błogim spotkaniu.

JULIA

Czucie bogatsze w osnowę niż w słowa

Pyszni się z swojej wartości, nie z ozdób;

Żebracy tylko rachują swe mienie.

Mojej miłości skarb jest tak niezmierny,

Że i pół sumy tej nie zdołam zliczyć.

- jest źródłem radości – *O! Julio, jeśli miara twej radości / Równa się mojej*
- obecność kochanej osoby daje szczęście – *osłódź twym tchnieniem / Powietrze i niech muzyka ust twoich / Objawi obraz szczęścia*
- nie da się jej wyrazić słowami – *Czucie bogatsze w osnowę niż w słowa / Pyszni się z swojej wartości, nie z ozdób*
- jest totalna, silniejsza i większa ponad wszystko – *Mojej miłości skarb jest tak niezmierny, / Ze i pół sumy tej nie zdołam zliczyć*

ROZSTANIE KOCHANKÓW W NOC POŚLUBNĄ

- Wobec perspektywy rozstania kochankowie odczuwają skrajne i ambiwalentne emocje: przed rozstaniem odczuwają ból, rozpacz, nadzieję na ponowne spotkanie, przeczucie nieszczęścia, niepokój.
- Julię drażni śpiew skowronka, wmawia, że to słowik (ptak nocy). Oboje są bladzi, prześladuje ich myśl o nieszczęściu i śmierci.
- Zdrobnienia: *mój milutki!*, apostrofy: *O, śmierci, przybywaj!*, powtórzenia: *o mój drogi! mój milutki!*, epitety: *słodkich rozmów*, porównania: *twoja także twarz jak pogrobowca*

JULIA PRZED WYPICIEM ELIKSIRU

JULIA

Dobranoc! Bóg wie, kiedy się zobaczym.
Zimny dreszcz trwogi na wskroś mię przejmuje
I jakby mrozi we mnie ciepło życia.
Zawołam na nie, by mnie pokrzepiły;
Nianiu! I po cóż tu ona? Straszliwy
Ten czyn wymaga właśnie samotności.
Ha! pójdź, flakonie!
Gdyby jednakże ten płyn nie skutkował?
Miałabym gwałtem z hrabią być złączona?
Nie, nie, ucieczka w tym: leż tu w odwodzie.

kładzie na stole sztylet¹⁵³

A gdyby też to miała być trucizna,
Którą mi ksiądz ten zręcznie śmierć chce zadać,
By ująć zarzutu, że dał ślub kobiecie,
Którą już pierwaj zaślubił z kim innym?
To by być mogło; ale nie, tak nie jest,
Bo jego świętość jest wypróbowana,
I nawet myśli tej nie chcę przypuszczać.
Lecz gdybym w grobie się ocknęła pierwaj,
Nim mię Romeo przyjdzie oswobodzić?
To byłoby okropnie!
Nie udusiłabym się wśród tych sklepień,
Gdzie nigdy zdrowe nie wnika powietrze,
I nie umarłabym wprzód, nim Romeo
Przyjdzie na pomoc? A choćbym i żyła,
Czyliżby straszny wpływ nocy i śmierci,
Którą dokoła będę otoczona,
Obok wrażenia, jakie sprawić musi
Samaż miejscowość tego sklepionego
Starożytnego lochu, w którym kości
Zmarłych mych przodków od lat niepamiętnych

Nagromadzone leżą, kędy świeżo
Złożony Tybalt gnije pod całunem;
I kędy nocą, o pewnych godzinach,
Duchy, jak mówią odbywają schadzki;
Niestety! czyliżby prawdopodobnie
To wszystko, gdybym wcześniej się ocknęła,
A potem zapach trupi, krzyk podobny
Do tego, jaki wydaje ów korzeń
Ziela pokrzyku¹⁵⁴, gdy się go wyrzywa,
Krzyk wprawiający ludzi w obłąkanie¹⁵⁵,
Czyliżby wszystko to, w razie ocknienia
Nie pomieszało mi zmysłów? Czyliżbym
Po szalonemu nie igrała wtedy
Z kośćmi mych przodków? nie poszła się pieścić
Z trupem Tybalta? i w tym rozstrojeniu
Nie rozbiłażbym sobie rozpaczliwie
Głowy pieszczelą którego z pradziadów
Jak pałką? Patrzcie! patrzcie! zdaje mi się,
Że duch Tybalta widzę ścigający
Romea za to, że go wygnał z ciała.
Stój! stój, Tybalcie!

przytyka flakon do ust

Do ciebie, mój luby,
Spełniam ten toast zbawienia lub zguby.

Wypija napój i rzuca się na łóżko.

JULIA W OBLICZU ŚLUBU Z PARYSEM

- Julia jest przerażona, rozpacza. Jej ojciec wpada w gniew, wścieka się, nie rozumie oporu córki, jest rozczarowany jej odmową zamążpójścia, grozi córce wyrzuceniem z domu.
- Julia płacze, szlocha, wzdycha, błaga o litość na klęczkach. Kapulet krzyczy, nie panuje nad sobą, ma ochotę ją uderzyć, wpada w szal.
- Wykrzyknienia: *Na kościół / Świętego Piotra i Piotra samego!*, wyrazy nacechowane pejoratywnie, wyzwiska: *Precz, wszetecznico!, dziewczko nieposłuszna!, Mazgajowata gęś, tryb rozkazujący Nic nie mów, ani piśnij, ani trunij,* pytania retoryczne: *Nie chcesz iść za mąż?*, frazeologizmy: *bicz boży.*

JULIA PRZED WYPICIEM ELIKSIRU

- **Uczucia:** Julia odczuwa strach, trwogę przed wypiciem eliksiru. Przeżywa typowe rozterki człowieka, który ma upozorować swoją śmierć. Czuje się samotna, woła nianię, ale zaraz potem uświadamia sobie, że musi sama stawić czoło sytuacji. Jest zagubiona, ma goniwę myśli, wyobraża sobie przerażające scenariusze: może Laurenty chce cię jej pozbyć, Romeo może się spóźnić i będzie sama wśród trupów, może postradać zmysły. Pokonuje lęki, dla miłości gotowa jest na wszystko.
- **Objawy fizyczne:** przeszywa ją zimno, ma dreszcze, omamy wzrokowe.
- **Środki językowe:** wykrzyknienia: *Ha!*, pytania retoryczne *I po cóż tu ona?*, *Miałabym gwałtem z hrabią być złączona?*, powtórzenia: *Stój! stój*, *Tybalcie!*, metafory: *pójdź, flakonie!*

ŚMIERĆ ROMEA

- Romeo znajduje pocieszenie w miłości, jest szczęśliwy i ufa, że wszystko się dobrze ułoży, bo przyśniła mu się Julia. Dowiedziawszy się o śmierci ukochanej, natychmiast podejmuje decyzję o samobójstwie. Jest zdecydowany i przystępuje do działania.
- Na początku serce mu bije spokojnie, ma spokojny oddech. Po otrzymaniu wieści staje się błydy, ponury, zmienia się jego wzrok.
- **Epitety:** *wieść radosna*, **peryfrazą:** *król mego łona – serce*, **zdanie parenetyczne:** *(dziwny / Sen, co pozwala myśleć umarłemu!)*, **wykrzyknienia:** *Ach, jakże słodką jest miłość naprawdę, Drwię sobie z was, gwiazdy!*, **słownictwo nacechowane emocjonalnie:** *Zły zamiar wnika w myśl zrozpaczonego!*

ROMEO

- Początkowo młody mężczyzna przeżywający miłość do Rozaliny według obyczajowo-literackiej konwencji rodem ze średniowiecznej miłości dwornej i ukrywający swe uczucia przed światem, nieszczęśliwy, ale wygłaszający deklaracje miłosne pozbawione żaru uczuć, rażące sztucznością, nie wyrażające autentycznych przeżyć, niedoświadczony młodzieniec kocha tak, jak wydaje się mu, że powinien kochać, jak nakazuje konwencja (rytuał, obyczaj utrwalony w kulturze), czyli eksponuje objawy miłosnej melancholii: smutek, bladość twarzy, płacz, narzekania, pragnienie samotności, niechęć do zwierzeń, ucieczka do zaciemnionego pokoju, roztargnienie (np. mówi do służącego "dobry wieczór" w dzień) - z tej sztuczności uczuć Romea nieustannie kpi Merkucjo;
- Spotkanie z Julią zdecydowanie zmienia bohatera wewnętrznie, słowa nadal pozostają pewną konwencją, ale ujawniają się zmiany w postępowaniu: popędliwość, nieopanowanie, uleganie, wbrew rozsądkowi, gniewowi (walka z Tybaltem), jak i rozpacz; zaczyna żyć miłością, kochać prawdziwie, nie gra roli kochanka, tylko się nim staje, mówi o miłości szczerze, potrafi ją wyrazić;
- W chwilach szczęścia okazuje się spokojny, zaradny - plan małżeństwa i jego realizacja;
- W sytuacjach trudnych - bezsilny, niezdolny do rozwagi, podporządkowany cudzym planom;
- Wiadomość o śmierci Julii to wstrząs, który czyni z niego w pełni dojrzałego mężczyznę, z determinacją spełnia swój ostatni zamiar.

JULIA

- niespełna 14-letnia dziewczyna;
- początkowo biernie podporządkowana woli matki, nie zna miłości, nawet pod konwencjonalną postacią;
- przeżywa niespodziewane zakochanie, dojrzewa w ciągu kilku minut, staje się młodzieńką kobietą, szczerą w uczuciu stanowiącym teraz sens jej życia;
- praktyczna, zaradna, niechętna sztucznym deklamacjom Romea, przejmuje inicjatywę, odrzuca konwenanse i sama proponuje małżeństwo, chce wcielić w życie jego renesansową koncepcję - mieć jednego, wybranego przez siebie mężczyznę "za męża i przyjaciela";
- w obliczu przeciwności silniejsza od ukochanego, aktywnie poszukująca dla nich ratunku;
- przeżywa chwilę zwątpienia po śmierci Tybalta z ręki Romea, ale wybacza ukochanemu i z determinacją i wbrew wszystkiemu, bez egzaltacji, wszystkimi dostępnymi środkami broni swojej miłości i małżeństwa, opuszczona, upokorzona przez najbliższych walczy do końca;
- w obliczu nieodwołalnej klęski "ma w sobie moc wstąpienia do grobu".

SPOSÓB PRZEDSTAWIENIA MIŁOŚCI

- nawiązania do antycznych motywów (strzały Kupidyna jako wyraz przekonania o nagłych narodzinach miłości);
- miłość przewyciężająca trudności - nawiązanie do średniowiecznej miłości dwornej;
- miłość jako rodzaj szaleństwa: "wpadłem w gorszy stan niż szalonego";
- pieśń rozstania - oplakująca krótkość nocy i nadejście świtu wzorowana jest na pieśniach średniowiecznych trubadurów, pojawia się tu symbol słowika (ptak nocy) i skowronka (ptak poranka), kochankowie przekomarzają się ze sobą; w sporze o to, czy zbliża się świt, Julia najpierw chce przedłużyć spotkanie, ale potem pragnie chronić ukochanego i każe mu iść;
- Julia postrzegana jest jako kobieta anielska "donna angelicata" - jej piękno to światło pochodzące od Boga (oczy jak gwiazdy, oblicze jak słońce, biel rąk, uroczy anioł);
- miłość przypomina religijną kontemplację - ręce Julii do relikwii, a usta Romea to spłonieni pielgrzymi, którzy poprzez ucałowanie relikwii zmażą swe winy;
- miłość nie zna granic, którymi mogą być imiona i nazwiska, przynależność do konkretnej rodziny, dlatego Julia wzywa Romea do bycia sobą, a nie nosicielem konkretnego imienia, które ich rozdziela, a Romeo mówi: "Zwąc mnie miłością, ochrzczisz mnie na nowo"
- bohaterowie nie tylko kochają, ale umieją pięknie mówić o miłości, flirtować, posługując się aluzjami, niedomówieniami, symbolami, metaforami.

TRAGIZM KOCHANKÓW

- los bohaterów nie zależy od przeznaczenia (starożytnego fatum) tak jak np. los Antygony i całego rodu Labdakidów;
- człowiek u Szekspira, zgodnie z koncepcją chrześcijańską, ma wolną wolę i sam decyduje o swoim życiu;
- w sytuacji tragicznej (bez wyjścia) mogą człowieka postawić: cechy charakteru (np. bierność, ale i porywczosć Romea, nieroztropność Laurentego, posyłającego z listem Jana i jego tchórzostwo, gdy ucieka z cmentarza i pozostawia Julię), przemożna zła wola innych ludzi (decyzje rodziców Julii, konflikt rodów), niespodziewany przypadek (nieodebranie przez Romea informacji od Ojca Laurentego)
- tragizm bohaterów polega na konieczności wyboru między wykluczającymi się wartościami:

miłość

kontra

posłuszeństwo wobec rodziców

wierność przysiędze małżeńskiej

kontra

wypełnienie woli ojca odnośnie ślubu z Parysem (Julia)

zadbanie o przyszłość żony

kontra

przestrzeganie prawa (wygnanie) (Romeo)

PRZESŁANIE TRAGEDII SZEKSPIRA

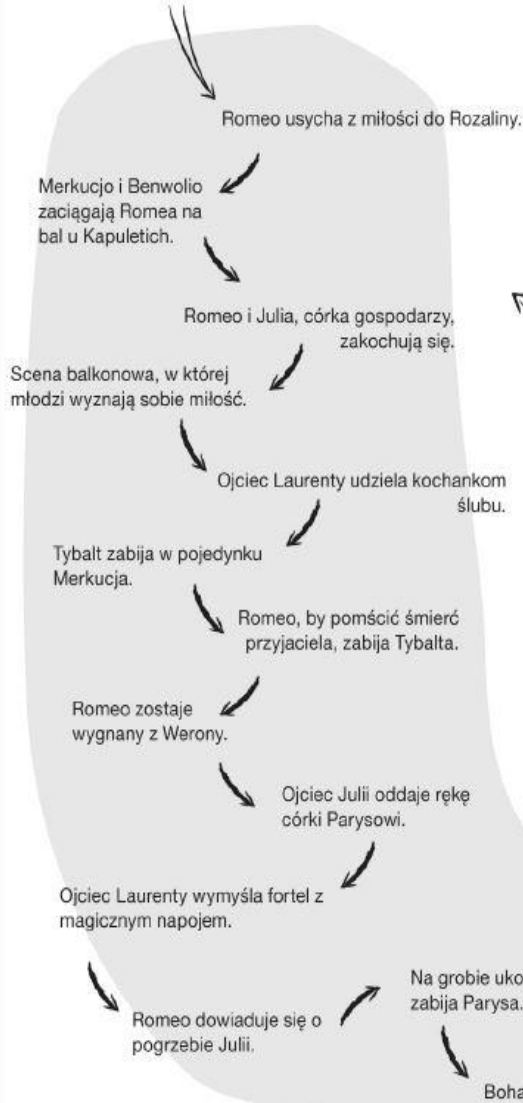
Najwyższą wartością, jaką otrzymuje człowiek od losu, jest miłość.

Miłość to dobro – nie wolno jej niszczyć dla żadnych ziemskich norm.

Waśń to zło – prowadzi do zniszczenia uczucia i tragedii

Streszczenie

- nienawiść rodowa
- nienawiść jako źródło nieszczęść
- niszcząca siła nienawiści
- konflikt miłości i nienawiści
- zakazana miłość
- miłość od pierwszego wejrzenia
- samobójstwo kochanków
- człowiek wobec przeznaczenia

- **czas:** kilka dni i nocy
- **miejsce:** Włochy (Werona – rodzinne miasto kochanków i pobliska Mantua, dokąd zbiegł banita Romeo)
- **główny wątek:** historia tragicznej miłości Romea i Julii, której na przeszkodzie staje konflikt rodowy

- *Romeo Monteki*
- *Julia Kapuleti*
- *Merkucjo*
- *Benwollio*
- *Tybałt*
- *Parys*
- *ojciec Laurenty*
- *Marta*
- *państwo Monteki*
- *państwo Kapuleti*
- *książe*

Problematyka

Świat przedstawiony

Bohaterowie

Romeo i Julia

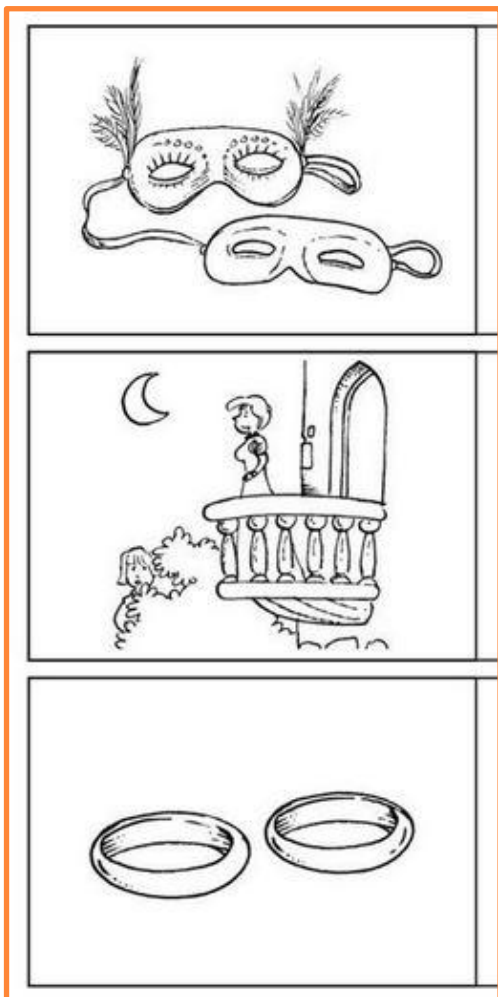
Tragedia szekspirowska

- brak jedności czasu i miejsca
- bohater dynamiczny
- źródło tragizmu – działania bohaterów kierujących się emocjami
- zerwanie z zasadą decorum – łączenie tragizmu z komizmem, język potoczny obok podniesionego
- bohaterowie wysokiego i niskiego stanu
- występowanie scen zbiorowych
- ukazywanie scen drastycznych
- podział na akty i sceny

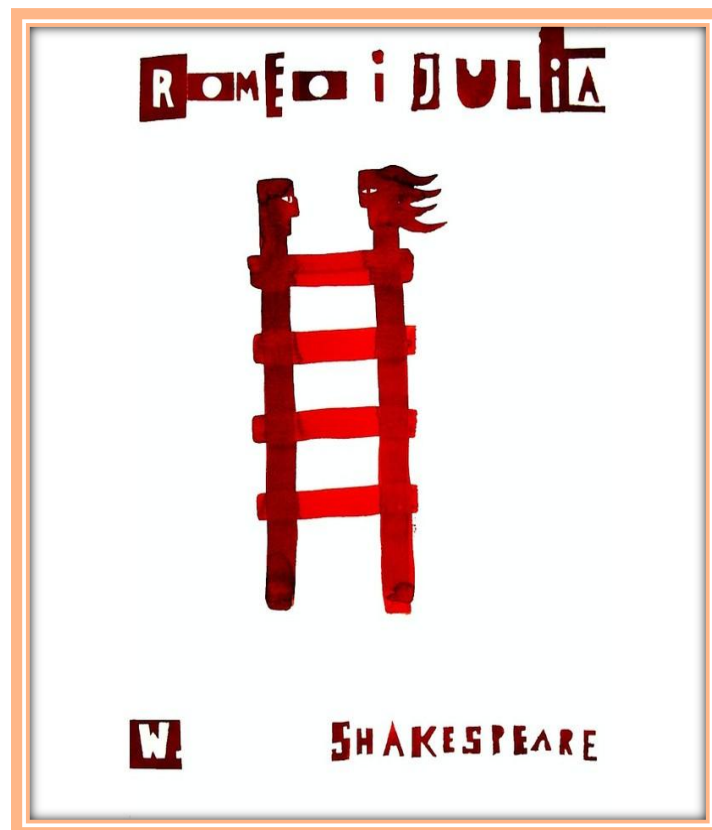
Przyjrzyj się dokładnie kartom. Wybierz dwie z nich. Jedna to reprezentacja cech Romea, a druga Julii. Swój wybór uzasadnij i podziel się nim z klasą.

Z JAKIMI MOTYWAMI FABULARNYMI SKOJARZYSZ RYSUNKI?

Z JAKIMI MOTYWAMI FABULARNYMI SKOJARZYSZ RYSUNKI?

MOTYWY

Miłość

Pojawiająca się nagle – od pierwszego wejrzenia. Silniejsza od wszystkiego – od woli rodziców, wszelkich przeciwności, a nawet śmierci.

Waśń rodowa

Dwa zwaśnione rody – Montecchich i Capulettich – potrafią się pogodzić dopiero na skutek tragicznej śmierci swoich dzieci. Tacy rodzice mają swoich naśladowców – i w literaturze, i w życiu. Zwaśnione rody udało się pogodzić Zosi i Tadeuszowi z "Pana Tadeusza". Przekonać dorosłych o swych prawdziwych uczuciach nie udało się natomiast Witkowi i Alinie z Kroniki wypadków miłosnych.

Relacje z rodzicami

Jak trudno znaleźć wspólny język z rodzicami!

To ponadczasowy problem, aktualny dziś może jeszcze bardziej niż w czasach Romea i Julii. Nie zawsze przyszłość dzieci jest taka, o jakiej marzyli dla nich rodzice. Ich sprzeciw wobec woli dzieci może dotyczyć nie tylko spraw damsko-męskich. Z troski o przyszłość swoich latorośli rodzice zaganiają je do lekcji, posyłają na dodatkowe kursy i zajęcia. Szczęśliwi ci, którzy w rodzicach widzą swoich przyjaciół

Młodość

Jej cechy to szaleństwo, spontaniczność, odwaga.

Tacy są bohaterowie dramatu Szekspira. Julia – lat 14, Romeo – ciut starszy, ale bardziej dziecinny od ukochanej. Dali się ponieść swoim uczuciom, wzajemnej fascynacji. Działali szybko, nierozważnie, ale ich uczucie przeszło do historii literatury. Dziś takich lekkomyślnych Julii jest wiele. Za naiwność płacą rozgoryczeniem, łzami, nieoczekiwaną ciążą. Może tak gorzkiej miłości zasmakowała Julia z wiersza Haliny Poświatowskiej?

Halina Poświatowska *Jestem Julią*

Jestem Julią

mam lat 23

dotknęłam kiedyś miłości

miała smak gorzki

jak filiżanka ciemnej kawy

wzmogła

rytm serca

rozdrażniła

mój żywy organizm

rozkołysała zmysły

odeszła

Jestem Julią

na wysokim balkonie

zawisła

krzyczę wróc

wołam wróc

plamię

przygryzione wargi

barwą krwi

nie wróciła

Jestem Julią

mam lat tysiąc

żyję

a) Określ podmiot mówiący w wierszu.

---

b) Scharakteryzuj obraz świata przedstawionego.

---

c) W jaki sposób poetka przedstawiła w utworze motyw miłości?

I

---

d) Sformułuj główną ideę utworu.

JESTEM JULIA, HALINY POŚWIATOWSKIEJ

- podmiot liryczny – bezpośrednio wyznanie współczesnej Julii – porzuconej kobiety cierpiącej po odejściu kochanka
- wiersz przedstawia obraz młodej kobiety – najpierw zakochanej, później opuszczonej, na skraju samobójstwa z powodu nieszczęśliwej miłości, a w końcu – patrzącej z dystansem (*mam tysiąc lat*) na miłość i swoje cierpienia
- miłość jako źródło cierpień, rozpala zmysły, niebezpiecznie pobudza rytm serca (*Poświatowska chorowała i zmarła na serce w wieku 32 lat*), kiedy jest nieodwzajemniona – prowadzi człowieka na skraj rozpacz (upokorzona dziewczyna błaga mężczyznę, by wrócił, jest o krok od samobójstwa – skoczenia z balkonu, który u Szekspira był, odwrotnie, symbolem miłosnego spełnienia)
- współczesna Julia poznaje ciemną stronę miłości, jest jej ofiarą; wiersz ukazuje bohaterkę, która przeszła drogę od miłosnego uniesienia, szaleństwa zmysłów, przez dno rozpacz po porzuceniu, piekło myśli samobójczych, aż po wypalenie i spokojne pogodzenie się z losem, docenienie życia jako takiego – nawet jeśli jest samotne, a może właśnie szczególnie takie (wyizolowany wers *żyję podkreśla wartość egzystencji pierwszoosobowego „ja”, które posiadało mądrość tysiąca lat i nie potrzebuje „drugiej połówki”*)

**Agnieszka Osiecka *Kochankowie z ulicy
Kamiennej***

Oczy mają niebieskie i siwe,
dwuzłotówki w kieszeniach na kino,
żywią się chlebem i piwem,
marzną im ręce zimą:

Kochankowie z ulicy Kamiennej
pierścionków, kwiatów nie dają.
Kochankowie z ulicy Kamiennej
wcale Szekspira nie znają.
Kochankowie z ulicy Kamiennej.

Wieczorami na schodach i w bramach,
dotykają się ręce spierzchnięte,
trwają tak czasem aż do rana,
kiecki są stare i zmięte.

Kochankowie z ulicy Kamiennej
tramwajem jeżdżą w podróże.
Kochankowie z ulicy Kamiennej
boją się gliny i stróża.
Kochankowie z ulicy Kamiennej.

Aż dnia pewnego biorą pochodnie,
w pochód ruszają, brzydcy i głodni.
„Chcemy Romea – wrzeszczą dziewczyny –
my na Kamienną już nie wrócimy”.
„My chcemy Julii – drą się chłopaki –
dajcie nam Julię, zbiry, łajdaki”.
Idą i szumią,
idą i krzyczą,
amory szmaciany płynie ulicą...

...Potem znów cicho,
potem znów ciemno,
potem wracają znów na Kamienną.

*KOCHANKOWIE Z ULICY KAMIENNEJ AGNIESZKI OSIECKIEJ W WYKONANIU
SŁAWY PRZYBYLSKIEJ DO MUZYKI WOJCIECHA SOLARZA
([HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=ZWLKNMqT1WK](https://www.youtube.com/watch?v=ZWLKNMqT1WK)).*

- podmiot liryczny – nie ujawnia się w tekście, opisuje z dystansu i ocenia mieszkańców ulicy Kamiennej
- wiersz przedstawia konkretną przestrzeń – proletariacką ulicę Kamienną w Łodzi i jej mieszkańców; obraz szarej, nędznej scenerii koresponduje z nędzną egzystencją bohaterów
- miłość w wydaniu mieszkańców ulicy Kamiennej jest zwyczajna, przyziemna, banalna, budzi litość, daleko jej do romantyzmu i siły uczucia opiewanego przez Szekspira; randki na ulicy Kamiennej są trywialne i pospolite – kochankowie idą na piwo i chowają się po bramach przed przedstawicielami władzy (*boją się gliny i stróża*), *trudno się dopatrzeć tam wyższych potrzeb (mężczyźni nie adorują kobiet, kobiety są brzydko ubrane, szczytem finezji jest pójście do kina, nikt nie czyta książek, nie podróżuje)*; w pewnym momencie dochodzi do buntu, ludzie protestują, mają dość beznadziei, swojej marnej egzystencji i żądają zmiany – *chcą miłości, piękna, romantyzmu, jednak bunt wygasa i wszystko wraca do normy*
- wiersz przedstawia szarą, przygnębiającą rzeczywistość kochanków ze środowisk robotniczych, których na moment porywa bunt, jednak tęsknota za lepszym życiem i miłością jak z kart Szekspira muszą ulec beznadziei, marzenia o odmianie losu się nie spełniły

OBEJRZYJ

- <https://vod.tvp.pl/video/powidoki,william-shakespeare-romeo-i-julia,43123344>
- <https://www.youtube.com/watch?v=NohCfUB4-Z8&t=48s> – to jest super 😊
- <https://www.youtube.com/watch?v=GqWi7gHhbRI> - musical „Romeo i Julia” w oryginale

